

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Holbergsgade 6
1057 København K

Sendt pr. mail til: primsund@sum.dk
Med kopi til: bbm@sum.dk

Hellerup, den 23. oktober 2012
CBN

Vedr.: Høring over lovudkast ang. forslag til lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og forbud mod tobaksreklame mv.

De Samvirkende Købmænd har den 8. oktober 2012 modtaget ovennævnte lovforslag i høring, hvilket vi hermed takker for.

Forslaget er en udmøntning af den politiske aftale fra foråret 2012 og vedrører i særdeleshed landets ca. 3.000 dagligvarebutikker samt et endnu højere antal kiosker, servicestationer og andre butikker med salg af tobak og/eller andre varer omfattet af restriktioner vedrørende aldersgrænser.

Overordnede bemærkninger

Helt overordnet er DSK enig i, at rygning og hård spiritus er et voksent valg. DSK bakker derfor fortsat op om, at der ikke bør ske salg af tobaksprodukter og hård spiritus til personer under 18 år.

Specifikke bemærkninger til lovforslaget:

Det er positivt, at der indføres krav om obligatorisk skiltning for alle udsalgssteder. En del forbrugere – både blandt de (for) unge kunder og blandt forældrene – tror fortsat, at salgsforbuddet er en del af detailhandelens CSR-politik og/eller kædens/butikkens eget valg, og at det dermed er "til forhandling" i den enkelte butik. Vi hører derfor fortsat om kunder, der ikke har forståelse for den politisk fastsatte grænse, hvorfor et obligatorisk skiltekrav på alle salgssteder vil opleves som en støtte til detailhandelens daglige udfordringer. DSK støtter forslaget.

DSK skal dog beklage, at en enig detailhandels mangeårige ønske om udrulning af fotolegitimation til alle unge ikke synes, at blive virkeliggjort. Fra lovgivers side forstår man muligheden for, at gøre visning af fotolegitimation lige så naturlig i butikkerne som det er naturligt for alle passagerer pr. automatik at vise billet/kort til kontrolpersonalet i tog, busser mv. Her venter passagerne ikke på, at personalet beder om legitimation for gyldig rejsehjemmel; det vises pr. automatik. Ved at udrulle fotolegitimation til alle unge – f.eks i form af sygesikringskort med foto – vil man i løbet af

de samvirkende købmænd

kort tid opnå samme "tilstande" i butikkerne som i den kollektive transport. Kunderne vil vise sin legitimation pr. automatik, hvilket vil lette ekspeditionen og sikre personalets arbejdsmiljø.

DSK ser dog gerne, at der ikke bare gælder et salgsforbud, men at der også indføres et købsforbud for de 15 – 17 årige. Med et købsforbud vil det være ulovligt for unge at købe de nærmere definerede varer og man vil kunne udstede bøder til personer i aldersklassen 15 til 17 år for køb af de omhandlende produkter. Et købsforbud vil alt andet lige medføre færre forsøg på omgåelse af salgsforbuddet fra de yngste kunders side. I dag er ansvaret for overholdelse af de politisk fastsatte aldersgrænser udelukkende forbeholdt detailhandelen, og dermed bliver forbuddet de facto mindre effektivt end alternativet, hvor det både er forbudt at sælge og forbudt at købe. Tænk, hvis man kun kunne straffe ejere af veje og broer for overtrædelse af færdselslovgivningen, og ikke bilisterne! Sammenligningen er – indrømmet! – ikke helt så enkel som fremstillet, men hvorfor ikke gøre det strafbart at købe tobak for 15 – 17 årige? Er der størst sandsynlighed for uændret/stigende forbrug eller for mindre forbrug, hvis det gøres strafbart at købe tobak og hård spiritus? Svaret hertil er naturligvis, at det udelukkende vil trække i den rigtige retning, når både detailhandel og de (for) unge forbrugere begge har et ansvar. Man kan så differentiere bødestørrelserne mellem detailhandelen og de unge, så de 15 – 17 årige straffes på samme måde som at cykle uden lys, undlade at give tegn mv. Bøden er her kr. 700,-

Det vigtigste for DSK er ikke bødens størrelse, men at det både er forbudt at købe og forbudt at sælge, når man – for tobakkens og den hårde spiritus vedkommende – endnu ikke er myndig.

Intentionerne med lovforslaget – at sikre en bedre håndhævelse af reglerne for salg af tobak og alkohol for at beskytte børn og unge - bliver i øvrigt vanskeligt at opnå, hvis regeringen fastholder, at *"de kontrolmæssige opgaver i relation til håndhævelse af loven (...) forudsættes løst inden for bestående ressourcemæssige rammer."* Der er naturligvis brug for, at der gennemføres nogle egentlige kontrolkampanjer; gerne i butikker placeret tæt ved folkeskoler. Det kan ikke være rigtigt, at de kontrolmæssige opgaver i praksis er overladt til visse mediers test af detailhandelen og til nogle få forbrugeranmeldelser. Vores samfund ville være præget af græske tilstande, hvis skattemyndighederne ikke udførte egentlig kontrol, og hvordan ville trafiksikkerheden have det, hvis politiet ikke løbende sikrer en vis overholdelse af færdselsloven!

I det sammenfattende skema fremgår det, at lovforslaget ikke vil have økonomiske konsekvenser for hverken erhvervslivet eller det offentlige. Det er forhåbentlig ikke rigtigt! Formålet med loven er, at sikre en bedre håndhævelse af reglerne for salg af tobak og alkohol for at beskytte børn og unge. En bedre håndhævelse bør medføre et mindre salg – hvorfor ellers dette lovforslag? - og dermed færre afgiftskroner til statskassen. For erhvervslivet vil salget formentlig blive flyttet til andre varegrupper som især slik, chokolade, sodavand og andre nydelsesmidler. De pågældende vare-

grupper har ikke tilnærmelsesvis samme beskatning som tobak og dermed bør statskassen lide et vist tab. Jo mindre tab, des mindre problem har vi i dag og/eller jo dårligere vil loven virke efter hensigten.

Bemærkninger til forhold, der ikke er omtalt i lovforslaget:

Internethandlen er i rivende vækst. Der er derfor brug for, at lovforslaget også forholder sig til, hvordan formålet med loven sikres i de tilfælde, hvor der ikke er fysisk kontakt mellem sælger og køber. Hidtil har 16/18-års aldersgrænsen, efter DSK's vurdering, været efterlevet til fuld tilfredshed i internethandelen, da bankerne ikke udsteder Dankort til personer under 18 år og unge forbrugere ikke vil vente på varerne som man gør ved køb på nettet. Bankerne er dog de senere år begyndt at udstede de såkaldte debetkort (Visa Electron, Maestro, Mastercard Direct mv.) også til personer under 16/18 år. Flere og flere internetbutikker modtager i dag andre betalingskort end Dankortet, hvorfor der kan opstå tvivl om kundens alder. Langt de fleste internetbutikker har i dag ikke oplysninger om kundens eksakte alder, hvilket i øvrigt næppe heller er foreneligt med registerloven. Det er klart, at det har formodningen imod sig, at personer under 16/18 år vil begynde at nethandle "kontroversielle" varer, da der er en "karantæne-periode" fra varen er købt til den leveres og kan forbruges. DSK vil alligevel foreslå, at man i forbindelse med lovens vedtagelse vil forholde sig til problemstillingen om overholdelse af de politisk fastsatte aldersgrænser.

Det er DSK's umiddelbare vurdering, at internetbutikker, der modtager betalingsmidler, som også forefindes hos personer under 18 år, skal tydeliggøre aldersgrænserne i netbutikkens handelsvilkår. Alle netbutikker angiver i forvejen en række praktiske handelsbetingelser så som betaling, reklamationsret, levering, fortrydelsesret og sikker betaling. DSK foreslår derfor, at netbutikken under disse oplysninger skal tilføje de gældende aldersgrænser. Hermed vil også internetbutikker opfylde lovens § 3, stk 4 om obligatorisk skiltning. Det sker i øvrigt ofte allerede i dag på frivillig basis.

Såfremt ovenstående ikke synes tilstrækkeligt vil DSK alternativt foreslå, at kunden supplerende skal oplyse f.eks fødselsmåned og fødselsår (04/72 for født april 1972), når kunden udfylder øvrige oplysninger om leveringsadresse, e-mail, telefonnummer mv. Hvis kunden har oplyst fødselsmåned og år vil sælger ikke være i tvivl om kundens alder jf. lovforslagets § 3.

DSK står naturligvis til rådighed for yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Claus Bøgelund Nielsen
Vicedirektør